

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 40C/36/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117223182
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sandra Veľká
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7117223182.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudcom JUDr. Sandrou Veľkou v právnom spore žalobcu: P. Q., A.. XX.XX.XXXX, Ž. XX, Č.G. A. S., právne zastúpeného: JUDr. Juraj Kus, advokát so sídlom Nám. Osloboditeľov 10, Michalovce proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci vo výške 70.000,- EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 12.000,- EUR do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

Priznáva žalobcovi právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z priznanej sumy.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Košice I dňa 18.10.2017 domáhal voči žalovanému zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 70.000,- EUR spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 8,00 % od 28.4.2017 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

2. Svoj nárok skutkovo a právne žalobca odôvodnil tým, že žalobca bol nespravodlivo trestne stíhaný a obvinený uznesením vyšetrovateľa zo dňa 16.1.2012, ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012 za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, 2 písm. a/, ods. 3 trestného zákona, skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 2 písm. c/, ods. 3 trestného zákona, pričom trestná sadzba trestu odňatia slobody za 1. skutok je 7 až 12 rokov a za 2. skutok v rozmedzí od 4 do 10 rokov. Dňa 20.1.2012 žalobca voči uzneseniu o obvinení podal sťažnosť, prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry sťažnosť zamietol a to uznesením zo dňa 7.3.2012, sp. zn. VII/1 Gv 127/11-121. Žalobca počas trestného konania opakovane žiadal zastaviť trestné stíhanie a opakovane podával sťažnosti na prietahy v konaní a žiadosti o preskúmanie postupu policajta. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry uznesením až dňa 9.5.2016 sp. zn. VII/Gv 20/16/1000-4 trestné stíhanie zastavil z dôvodu, že skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci. Žalobca bol nespravodlivo trestne stíhaný v období od 16.1.2012 do 9.5.2016, čo je 4 roky a 4 mesiace. Žalobca za nezákonné rozhodnutie považuje uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 16.1.2012 (ČVS: PPZ-69/BPK-V-2011). Žalobca listom zo dňa 20.09.2016 požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá dňa 22.11.2016 postúpila žiadosť na Ministerstvo vnútra SR s odôvodnením, že sa nedopustila žiadneho protiprávneho konania. Ministerstvo vnútra SR listom zo dňa 21.3.2017 postúpilo žiadosť naspäť Generálnej prokuratúre SR s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z. Generálne prokuratúra SR listom zo dňa 21.4.2017 dala právnenému

zástupcovi žalobcu na vedomie, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola ako nedôvodná odmietnutá, nakoľko žalobca nepreukázal následky takej intenzity, ktoré by zakladali jeho právo na priznanie požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. K následkom trestného stíhania žalobca uviedol, že bol nútený zúčastňovať sa procesných úkonov pred vyšetrovateľom, ďalej hrozba vysokého trestu zanechala u neho trvalé následky na zdraví a spôsobilo mu to neopísateľnú psychickú traumu. Žalobca za najnebezpečnejší zásah do osobnostných práv považuje zásah cez médiá, pretože o jeho trestnom stíhaní informovali médiá policajné zložky, na základe čoho celá verejnosť, známi a rodinní príslušníci spájali meno žalobcu s korupciou, s bráním úplatkov a pozerali sa na neho ako na skorumpovaného colníka, ktorý zneužil svoje postavenie a ktorý nahonobil majetok z nečestných zdrojov. Na podporu svojich tvrdení poukázal na články zverejnené na Topkách dňa 19. januára 2012 pod názvom „Megazáťah proti podnikateľom aj colníkom, obrali štát o desiatky miliónov“, tiež na článok „Štrnástich ľudí obvinili, že na daniach okrádali štát“ a na článok pod názvom „Keď colníci netušia“, ktorý bol zverejnený v týždenníku Trend dňa 5. júla 2012. K zásahu do osobnostných práv žalobcu ďalej došlo tým, že stratil dôveru nadriadených. Nespravodlivé trestné stíhanie, hrozba vysokého trestu, účasť na vyšetrovacích úkonoch a hrozba pojednávania pred súdom u žalobcu spôsobili neopísateľnú psychickú traumu, nervozitu, stiahnutý žalúdok, nevoľnosť, nechúť do jedla, zvracanie a značné psychické problémy, na základe čoho sa ocitol v izolácii vo všetkých oblastiach života, či už verejného, rodinného alebo pracovného. Hneď po obvinení riaditeľ Colného úradu Michalovce rozhodnutím zo dňa 31.01.2012 dočasne pozbavil výkonu štátnej služby žalobcu a to z jediného dôvodu, že voči nemu bolo vznesené obvinenie. Toto rozhodnutie o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby žalobcu bolo zrušené odvolacím orgánom rozhodnutím zo dňa 6.6.2012. Žalobca bol po obvinení nadriadenými šikanovaný a bol hneď preložený na iné pracovisko, a to na PCÚ Čierna nad Tisou - široký rozchod. Žalobcovi bola hneď po obvinení odobratá služobná pečiatka, tiež zrušený elektronický podpis. Na tomto pracovisku, t.j. na PCÚ Čierna nad Tisou - široký rozchod sa vykonáva len fyzická kontrola tovaru, čiže ide o pracovisko, kde colník nevymeriava žiadny colný dlh. Keďže žalobca stratil dôveru nadriadených, tak mu boli prideľované len podradné práce, a to fyzická kontrola tovaru v nákladných vagónoch, opisovanie čísiel vagónov a pod.

3. Žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 70.000,- EUR, pričom poukázal na iné prípady, či už v konaní o ochranu osobnosti, alebo v konaní o náhradu škody. Žalobca si súčasne uplatnil aj úrok z omeškania odo dňa oznámenia o tom, že žalovaný neuspokojí nárok na náhradu škody, ktoré bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené dňa 28.04.2017.

4. Na preukázanie svojich tvrdení, žalobca so žalobou predložil dôkazy: Uznesenie o obvinení zo dňa 16.1.2012, Sťažnosť zo dňa 20.1.2012, Uznesenie ÚŠP zo dňa 7.3.2012, Žiadosť o zastavenie trestného stíhania zo dňa 18.4.2012, Žiadosť o zastavenie trestného stíhania zo dňa 11.6.2015, Sťažnosť na prietahy v konaní zo dňa 23.1.2013, Sťažnosť na prietahy v konaní zo dňa 8.11.2013, Uznesenie ÚŠP zo dňa 9.5.2016, Žiadosť zo dňa 20.9.2016, List Generálnej prokuratúry SR zo dňa 22.11.2016, List Ministerstva vnútra SR zo dňa 21.3.2017, List Generálnej prokuratúry SR zo dňa 18.4.2017, Článok „Megazáťah proti podnikateľom aj colníkom, obrali štát o desiatky miliónov“, Článok „Štrnástich ľudí obvinili, že na daniach okrádali štát“, Článok „Keď colníci netušia“, Rozhodnutie RCÚ Michalovce zo dňa 31.1.2012, Rozhodnutie RCÚ Michalovce zo dňa 6.6.2012, zápisnica o prevzatí a odovzdaní a navrhol vykonať dokazovanie oboznámením služobného spisu a vypočúvaním svedkov.

5. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu, že žalobca v žalobe nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, na základe ktorého by mu prináležal nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj "zákon č. 514/2003 Z. z."). Skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, samo o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak vadné. V danej veci nie je splnená základná podmienka úspešného uplatnenia náhrady škody a to existencia nezákonného rozhodnutia. Vzhľadom k tomu neexistuje právny titul pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Totožná situácia je i v prejednávanej veci žalobcu P. Q.. V rámci vykonaného trestného konania vedeného proti žalobcovi P. Q. nebolo žiadne z rozhodnutí na to určeným procesným postupom zrušené. Orgány činné v trestnom konaní v predmetnom trestnom konaní postupovali prísne v súlade s príslušným procesným predpisom. V súčasnosti platného a účinného Trestného poriadku vyšetrovateľ alebo poverený príslušník Policajného zboru nemá v prípade, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí

trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba (§ 206 ods. 1 Trestného zákona) inú zákonnú možnosť iba vydať uznesenie o vznesení obvinenia, právny titul - nezákonné rozhodnutie, ktorým by bolo uznesenie o vznesení obvinenia sa v zákone č. 514/2003 Z. z. nenachádza. Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Zákon č. 215/2006 Z. z. v ustanovení § 6 upravuje maximálnu sumu odškodnenia. V súlade s citovaným ustanovením suma odškodnenia nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, čo v súčasnosti predstavuje sumu cca 21.750,- EUR. Citované ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. je platné a účinné od 1.1.2013. Žalobný návrh žalobkyne bol na súd podaný dňa 6.10.2017 teda po nadobudnutí účinnosti citovaného znenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Obzvlášť s prihliadnutím na uvedené, sa má v predmetnej veci aplikovať citované znenie ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Absencia prechodných ustanovení v zákone č. 412/2012 Z. z., ktorý novelizoval zákon č. 514/2003 Z. z. od 1.1.2013, nemôže mať za následok svojvoľné nerešpektovanie vôle zákonodarcu súdom pri vydaní rozhodnutia v čase účinnosti tejto novely, ktorá je pre rozhodovanie súdov o výškach náhrad nemajetkovej ujmy záväzná. Nemajetková ujma v peniazoch sa v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza len vtedy, ak vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'učinením. V žalobe dostatočným spôsobom nezdôvodnila opodstatnenosť výšky požadovanej nemajetkovej ujmy. Spôsob výpočtu požadovanej výšky nemajetkovej ujmy žalobkyňou je neznámy a nezdôvodnený.

6. Žalobca v replike zo dňa 3.1.2018 opätovne poukázal na to, že oslobodzujúci rozsudok alebo rozhodnutie o zastavení trestného stíhania má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.), pričom je súd, ktorý koná o náhrade škody, viazaný oslobodzujúcim rozsudkom alebo rozhodnutím o zastavení trestného stíhania (§ 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Rozhodujúce je, ako skončilo trestné stíhanie. Základným kritériom pre rozlíšenie adekvátnej právnej úpravy, ktorú je potrebné aplikovať vo veciach zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, konkrétne za škodu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami je okamih vydanie nezákonného rozhodnutia. Uvedené nesporne vyplýva z prechodného ustanovenia § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého sa posudzovanie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré boli vydané od dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, t.j. od 1.7.2004, riadi týmto zákonom. Zákon č. 412/2012 Z. z., ktorý novelizoval zákon č. 514/2003 Z. z. a ust. § 17 ods. 4 stanovil maximálnu výšku náhrady za nemajetkovú ujmu, nadobudol účinnosť 1.1.2013. Do účinnosti citovanej novely, t.j. do 31.12.2012 zákon nestanovil pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy žiaden limit. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy stále závisí na špecifických okolnostiach konkrétneho prípadu a priznané sumy tak nemožno paušalizovať. Aj z uvedeného dôvodu tie isté senáty Krajského súdu v Košiciach priznávajú rozdielne výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

7. Žalovaný v duplike zo dňa 30.4.2018 trval na tom, že subjektom oprávneným zastupovať Slovenskú republiku má byť v tejto veci Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, keďže prokurátor síce zamietol sťažnosť podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia, avšak nepodal v tejto trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, tým nebola splnená zákonodarcom predpokladaná kumulatívna podmienka upravená v § 4 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 514/2003 Z. z. (zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby), ktorá by mala za následok to, že v predmetnej veci v mene štátu má konať Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Súčasne poukázal na to, že v súčasnosti je v rozhodnutiach odvolacieho súdu prezentovaná jednoznačná zmena právneho názoru v otázke posudzovania a priznania výšky nemajetkovej ujmy, pričom je každý prípad jedinečný a záleží od špecifických okolností konkrétneho prípadu a priznané náhrady nemajetkovej ujmy nemožno paušalizovať.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalobcom navrhnutých svedkov, oboznámením listinných dôkazov označených stranami sporu a zistil tento skutkový stav:

9. V konaní bolo nesporné že, uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Východ Košice zo dňa 16.1.2012 pod ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012 bolo voči žalobcovi pod bodom 14. (a súčasne aj voči ďalším 13 osobám, pod bodmi 1. až 14.) začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie, voči žalobcovi konkrétne za pomoc k pokračovaniu zločinu skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 2 písm. c), ods. 3 Tr. Zákona a za zločin zneužívania

právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, 2 písm. a) ods. 3 Tr. Zákona. Dňa 20.1.2012 žalobca podal na Prezídium PZ, Úrad boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Východ Košice sťažnosť voči začatiu trestného stíhania (listina označená ako sťažnosť proti uzneseniu o obvinení). Dňa 7.3.2012 prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením pod sp. zn. VII/1 Gv 127/11-121 zamietla sťažnosti obvinených (1-14) pretože neboli dôvodné. Dňa 18.4.2012 a 11.6.2015 žalobca prostredníctvom právneho zástupcu požiadal Prezídium PZ, Úrad boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Východ Košice k sp. zn. č. ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012 o zastavenie trestného stíhania colníkov a špeditérov. Dňa 23.1.2013 a dňa 8.11.2013 žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podal na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sťažnosť na prieťahy v konaní, ako aj žiadosť o preskúmanie postupu policajta. Dňa 9.5.2016 prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením pod sp. zn. č. VII/Gv 20/16/1000-4 zastavila trestné stíhanie proti žalobcovi pod bodom 14. z dôvodu, že skutok nebol trestným činom a nebol ani dôvod na postúpenie veci. Dňa 20.09.2016 žalobca prostredníctvom právneho zástupcu požiadal Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vo výške po 70.000,- EUR. Dňa 22.11.2016 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky postúpila žiadosť žalobcu a ostatných na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky s odôvodnením, že sa nedopustila žiadneho protiprávneho konania. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky listom zo dňa 21.3.2017 vrátilo žiadosť žalobcu a ostatných osôb o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody naspäť Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. Dňa 21.4.2017 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky listom oznámila právnenému zástupcovi žalobcu odmietnutie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z dôvodu, že žalobca nepreukázal následky takej intenzity, ktoré by zakladali jeho právo na priznanie požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Dňa 31.1.2012 bol žalobca rozhodnutím Riaditeľa colného úradu Michalovce bolo rozhodnutie dočasne pozbavený výkonu štátnej služby colníka a súčasne mu bol priznaný služobný plat vo výške minimálnej mzdy, zvýšený o 10 % z priznaného služobného platu na každú vyživovanú osobu. Rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 6.6.2012 bolo rozhodnutie Colného úradu Michalovce zo dňa 6.2.2012 zrušené a vrátené na nové konanie a rozhodnutie.

10. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že dňa 1.11.2008 nastúpil na colnú správu, absolvoval základný kurz, kariéra sa mu rozbiehala dobre. V deň, keď bol obvinený bol práceneschopný, bol zavolaný vedúcim, keď prišiel, tak mu bolo oznámené, že je obvinený z trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa a krátenia dane, bolo mu oznámené, že sa má dostaviť za účelom odovzdania pečiatky a kľúčov, čo aj urobil. Následne išiel do Michaloviec za riaditeľom pobočky, ktorý mu uvedené skutočnosti oznámil, predložil uznesenie o vznesení obvinenia, bolo mu naznačené, že miesto vo finančnej správe pre neho nie je, keďže je obvinený a ak neodíde sám, bude predložený z miesta na miesto, kým sám neodíde. Následne mu bolo doručené uznesenie o postavení mimo výkon služby, bol povinný odovzdať služobný preukaz, proti rozhodnutiu sa odvolal, následne bolo rozhodnutie zrušené, mal byť opäť zaradený do služby, bol preložený do Čiernej nad Tisou, nie však na pôvodné miesto, robil podradnú prácu, ktorú robia novoprijatí, resp. menej zdatní colníci. Robil iba kontrolu vagónov a rudy. Za 4 roky trestného stíhania stratil väčšinu známych, kamarátov, každý na neho ukazoval, aj na ostatných spoluobvinených, že sú podvodníci, zlodeji, že sa ľahko žije z nakradnutých peňazí. Vyšetrovateľom mu bolo oznámené, že trestná sadzba je až 23 rokov. V tom čase mal 23 rokov, bolo nepredstaviteľné, že 46 ročný vyjde z väzenia za niečo, čo v živote nespáchal, nekradol. Sledoval svoju rodinu, mamu ako ide s plačom lebo vo vlaku si musela vypočuť rozhovor cudzích ľudí ako na neho nadávajú, že je zlodej, že kradne, dodnes, keď si na to spomenie je rozrušený, keďže svoju prácu si vykonával podľa predpisov. V médiách TV JOJ bola reportáž s titulkami „Megakauza, colníci urobili podvod“, kde boli ukazované priestory Dobrá, ktorú každý poznal, keďže žije v meste so 4000 obyvateľmi. Z kolegov tomu každý veril, keďže hovorkyňa finančného riaditeľstva vyhlásila, že po prepojení systému zistili podvod, kde boli obvinení colníci, keďže z toho bola urobená megakauza, verili, že sú pevné dôkazy, že sú zločinci a pôjdu do väzenia a každý sa od nich odvrátil. Dovtedy chodil s kolegami na dovolenky do zahraničia, na ryby, potom sa správali tak, že so zločincami nikto nechce mať nič spoločné. Bolo to traumatizujúce. Okrem najbližších príbuzných tomu každý veril, mama a sestra, ktoré ho poznali vedeli, že nie je zločinec, že nemá žiadne majetky, nechodí na drahé dovolenky, nemá drahé autá. Široká rodina tomu verila, a to vzhľadom na medializáciu, brali to ako fakt. V čase vznesenia obvinenia býval v Čiernej nad Tisou s mamou v dvojizbovom byte, pričom je to malé mesto, každý každého pozná, vyrastali tam aj jeho rodičia, nebolo nikde úniku, aby nestretol niekoho, kto by na neho neukazoval, kto by si nešepkal, musel si vypočuť rozhovory vo vlaku, kde cudzí ľudia riešili

ako kradnú, ako majú ísť do väzenia. Ovzdušie v Čiernej nad Tisou sa po vznesení obvinenia nedalo vydržať, všetci na neho ukazovali, keď odvolali riaditeľa pobočky, tak nového riaditeľa požiadal, aby bol preložený na pobočku Michalovce, kde sa aj presťahoval do podnájmu a neskôr si s priateľkou kúpil dom v Budkovciach. Presťahoval sa teda 45 km od Čiernej nad Tisou. Po preložení v Michalovciach vykonával štandardnú prácu, nie zložitú, ktorú by mohli vykonávať colníci o dve triedy nižšie. Po zrušení obvinenia začal riešiť zložitejšie veci, ekonomické, priestupkové aj trestné. Funkcia zostala stále tá istá, menila sa iba náplň. Pred vznesením obvinenia vykonával funkciu samostatný colný referent a od júna 2012 do súčasnosti zastáva tú istú funkciu v tej istej platovej triede. Prejavil záujem absolvovať špeciálne kurzy, zahraničné cesty, zvýšenie kvalifikácie, avšak nebol nadriadenými do týchto kurzov zaradený a nebolo mu to umožnené. Počas trestného stíhania, keď pôsobil v pobočke v Michalovciach vzťahy s kolegami boli chladné, rozprávali sa výlučne o pracovných veciach, nenadviazal žiadne bližšie vzťahy, keď sa ukončilo trestné stíhanie nastala zmena a vzťahy sa zlepšili. V čase, keď bol obvinený sa rozpadol jeho vzťah s priateľkou, nakoľko bol nervózny, agresívny a asi po trištvrte roku si uvedomil, že sa nemôže donekonečna obviňovať, obnovili vzťah a odsťahovali sa.

11. Z výpovede svedka W. Q. O., nadriadeného žalobcu, súd zistil, že v čase začatia trestného stíhania žalobcu nebol jeho nadriadený, až následne, pričom bol informovaný o kauze žalobcu. Z informácií, ktoré má, má za to, že kauza bola vyfabulovaná, že nedošlo k porušeniam, ktoré boli tvrdené. Má vedomosť, že spolu so žalobcom bolo obvinených viac colníkov, presný počet nevie. On sám, ako aj ostatní kolegovia reagovali negatívne na žalobcu s poukazom na jeho trestné stíhanie. Keďže kolegovia mali informácie, tak reakcie boli veľmi negatívne. Pokiaľ ide o kariérny postup obvineného colníka, tak svedok ako nadriadený zamestnanec by zväžil absolvovanie kurzu, prípadne vzdelávania obvineného colníka a počkal by do ukončenia trestného stíhania. Do mája 2016 svedok nevyšlal žalobcu na žiadne školenie, všimol si ho cez optiku kauzy trestného stíhania. V čase trestného stíhania žalobca svedka požiadal o absolvovanie lektorského kurzu. s čím svedok nesúhlasil. V čase trestného stíhania bolo vidieť, že žalobca je utiahnutý, nemal dostatočnú aktivitu a pozitívny prístup k práci, čo mohlo byť spôsobené trestným stíhaním. Po ukončení trestného stíhania hodnotí žalobcu ako vysoko aktívneho v každom smere, vyslal ho na odborné školenia z oblasti porušovania práv duševného vlastníctva, čo je veľmi špecifická problematika a tiež na školenie na odbor vzoriek, žalobca ho nesklamal a je s ním spokojný. Pokiaľ ide o osobné ohodnotenie, toto žalobcovi ponechal v čase trestného stíhania asi dva až tri roky totožné, neznižoval ho ani nezvyšoval. Následne zvýšil žalobcovi osobné ohodnotenie, ktoré má doteraz. Osobné ohodnotenie zvýšil žalobcovi až po ukončení trestného stíhania pre jeho aktivitu po ukončení trestného stíhania.

12. Z výpovede svedkyne U. Q., matky žalobcu, súd zistil, že nikdy nezabudne na deň, kedy začalo trestné stíhanie, žalobca bol PN, zavolali mu, že má ísť do práce, zavolať jej a triasol sa mu hlas. Oznamoval jej, že je obvinený, postavený mimo službu. Žalobca s ňou v tom čase býval v dvojizbovom byte, bol obľúbený v kolektíve, bol športový rybár, mal veľa priateľov, zabával sa, bol normálny obľúbený chlapec medzi kamarátmi. Po vznesení obvinenia sa im zmenil celý život. Žalobca sa zrútil, na zopár mesiacov sa uzavrel, nikde nechodil, bol len s ňou, keď išiel do obchodu každý na neho ukazoval, šuškali si o ňom, otočil sa mu chrbtom a on sa uzavrel. Ľudia uverili, že kradli, že sa obohatili, nerozumeli podstate trestného stíhania. Vypočula si rozhovor, že ich treba zavrieť. Ona ako matka stála pri svojom synovi, avšak informácie sa šírili veľmi rýchlo aj v médiách, bolo to všade, v TV, v hlavných správach, na internete. Informácie boli také masívne, že začala pochybovať, do čoho sa zaplietol jej syn. Po začatí trestného stíhania sa pre jeho zlý stav rozišiel s priateľkou, následne sa pozbieral a uvedomil si, že musí zmeniť správanie a s priateľkou sa udoobil. Následne sa s priateľkou odsťahovali a ignoroval prostredie v Čiernej nad Tisou, chodil na návštevy k svedkyňi zriedka. Chcel úplne pretrhnúť všetky väzby, ako so známymi, tak aj s miestom, s ktorým sa viazali nepríjemné spomienky. O ukončení trestného stíhania má vedomosť len blízka rodina a blízki priatelia spolupracovníci, široká verejnosť o tom vedomosť nemá. Tak ako bola masívna medializácia začatia trestného stíhania, o zastavení trestného stíhania nebola verejnosť informovaná, dokonca sa jej pýtajú, prečo ešte nie je odsúdený.

13. Z výpovede svedkyne I. Q. Q., manželky žalobcu, súd zistil, že v čase začatia trestného stíhania bola priateľkou žalobcu asi dva a pol roka, žalobca znášal trestné stíhanie veľmi zle. Jej rodičia a priatelia chceli, aby sa rozišli, k čomu aj došlo asi po pol roku, pretože žalobca bol nervózny, hádali sa, bol frustrovaný, všetci na neho ukazovali aj jej rodičia nechceli, aby k nim chodil. Po pol roku sa opätovne začali stretávať a dohodli sa, že sa odsťahujú, čo rodičom

oznámila až tesne pred sťahovaním, keďže by ju neboli pustili. Mali za to, že so žalobcom nebude mať žiadnu budúcnosť. Zo začiatku tomu nechcela veriť, avšak bolo to rozsiahle medializované, každý na ňu ukazoval, každý o tom rozprával, pýtal sa jej, bolo to pre ňu strašné. V Čiernej nad Tisou sa nedalo vydržať, keďže každý každého pozná, presťahovali sa kvôli anonymite. Ani po skončení trestného stíhania sa vzťahy s predchádzajúcimi známymi nezmenili, úplne ich prerušili. V médiách nezaznamenala oznam o tom, že by trestné stíhanie bolo zastavené.

14. Z výpovede svedkyne W. D. Q., sestry žalobcu, súd zistil, že začatie trestného stíhania bolo pre ňu veľký šok, neverila tomu, avšak následne prišla veľká medializácia, vtedy prišli pochybnosti, aj keď sa snažila žalobcovi veriť. Bolo to veľmi ťažké obdobie, žalobca bol depresívny, plakal, ťažko sa jej na to obdobie spomína. Pred obvinením mal žalobca veľa kamarátov, mal rád svoju robotu. Po začatí trestného stíhania sa mu všetci obrátili chrbtom, nadávali na neho, stratil všetky kontakty a zasiahlo to aj rodinu, kontakty sa už neobnovili. Keďže do dnešného dňa nebolo oznámené ukončenie trestného stíhania žalobcovi sa obrátili chrbtom kamaráti, bývalí spolužiaci, susedia, kolegovia. Počula osobne ako žalobcu ohovárali.

15. Z výpovede svedka U. O., súd zistil, že svedok je kamarátom z detstva, poznajú sa 15-16 rokov, v súčasnosti sa nestretávajú. Pred obvinením sa so žalobcom intenzívne stretával. Všetci poznali žalobcu ako dobrého kamaráta. Po začatí trestného stíhania sa o tom rozprávalo v meste, uveril tomu aj on. Dnes sa každý pozerá na žalobcu ako na kriminálnika. Pred obvinením sa často stretávali, chodili na diskotéky, na ryby, na akcie, na pivo. Po obvinení ľudia na žalobcu ukazovali prstom, rozprávali o ňom. Žalobca sa po obvinení zmenil. Svedok ukončenie trestného stíhania nezaregistroval. Žalobca bol jeho dobrým priateľom. Po začatí trestného stíhania zanevrel na žalobcu, uveril tomu, prečo bol obvinený a on takého kamaráta nechcel. Uveril tomu napriek tomu, že bol jeho skutočným priateľ a poznal ho. Ľudia o žalobcovi hovorili, videl a počul ľudí o ňom rozprávať na ulici, v obchode. S odstupom času nemá záujem obnoviť kontakt so žalobcom.

16. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

17. Podľa § 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (k žalobcom tvrdenej škode malo dôjsť nezákonným rozhodnutím zo dňa 16.1.2012, preto súd na posúdenie nároku aplikoval zákon v znení účinnom do 31.12.2012), (ďalej v texte len „citovaného zákona“) tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

18. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci: a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

19. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

20. Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (keďže ide o procesné zastúpenie, tak v znení aktuálnej právnej úpravy, od 1.1.2013) vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

21. Podľa § 4 ods. 1 písm. f / zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

22. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

23. Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

24. Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa § 15 ods. 1 a 2 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

26. Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

27. Podľa § 16 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

28. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

29. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

30. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

31. Podľa § 17 ods. 5 citovaného zákona v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a pri uplatnení nároku na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2.

32. Podľa § 27 ods. 1 citovaného zákona zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona

sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

33. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom nezákonného rozhodnutia.

34. V konaní nebolo sporné, že žalobcovi bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu bola proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Východ Košice, sp. zn. č. ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012 zo dňa 16.1.2012 vznesené obvinenie pre skutok kvalifikovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ trestného zákona a skrátenie daní a poisteného podľa § 276 ods. 1, 2 písm. c/, ods. 3 a ods. 4 trestného zákona. Uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 9.5.2016, sp. zn. VII/1 Gv 20/16/1000-4 bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené, pretože skutok nie je trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci. Žalobca podal návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody uplatnenej v žalobe na základe písomnej žiadosti, pričom žalovaný predmetnému nároku nevyhovel. Trestné stíhanie žalobcu začalo 16.1.2012 a bolo ukončené 9.5.2016.

35. Žalovaný učinil sporným, ktorý orgán je príslušný konať v mene štátu. Podľa názoru Generálnej prokuratúry SR bol subjektom oprávneným zastupovať Slovenskú republiku Ministerstvo vnútra SR, keďže prokurátor síce zamietol sťažnosť podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia, avšak nepodal obžalobu príslušnému súdu, čím nebola splnená ust. § 4 ods. 1 písm. b/, bod 1 kumulatívna podmienka zákona č. 514/2003, zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby, ktorá by mala následok, že v predmetnej veci by v mene štátu konala Generálna prokuratúra SR. V predmetnej veci prokurátor nepodal obžalobu na prísl. súd, ale sám zastavil trestné stíhanie.

36. Preto súd v prvom rade posúdil, ktorý orgán je oprávnený konať v mene slovenskej republiky. Súd v súlade s ust. § 4 ods. 1 citovaného zákona dospel k záveru, že orgánom príslušným konať v mene štátu je Generálna prokuratúra SR. V danom prípade nejde o prípad, že by prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ alebo povereného príslušníka PZ a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, ani o prípad, že vyšetrovateľ PZ alebo poverený príslušník PZ nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora, v takomto prípade by bolo príslušným Ministerstvo vnútra SR. Naopak v prejednávanej veci okresný prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu o začatí trestného stíhania a nepodal obžalobu, čím neboli splnené podmienky definované v ust. § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona a preto je orgánom konajúcim v mene štátu Generálna prokuratúra SR.

37. Základnými predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú: 1. existencia nezákonného rozhodnutia, vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, prípadne nesprávneho úradného postupu, 2. existencia škody a 3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

38. Žalovaný zamietal neexistenciu nezákonného rozhodnutia. Rozhodnutie, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok (uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 16.1.2012) bolo vydané za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, preto súd vychádzajúc z prechodného ust. § 27 ods. 1 citovaného zákona, súd po právnej stránke predmetnú vec posúdil podľa tohto zákona.

39. Ústava Slovenskej republiky v článku 46 ods. 3 upravuje právo osoby voči štátu na náhradu škody, ktorá tejto osobe bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Toto právo je konkrétne upravené v ustanoveniach zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predpokladom kvalifikácie rozhodnutia ako „nezákonného“ je, že sa jedná o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená a ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. V tomto prípade ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej

nezákonným rozhodnutím. Súd rozhodujúci o náhrade škody (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.) je viazaný rozhodnutím orgánu, ktorý predtým vyslovil nezákonnosť pôvodného rozhodnutia. V prípade, že obžalovaný bol oslobodený spod obžaloby, súdna judikatúra má za to, že „ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov (ako napr. vopred prerokovaný nárok na náhradu škody písomne podanou žiadosťou), podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.

40. V prejednávanej spore žalobca označil za „nezákonné rozhodnutie“ rozhodnutie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Východ sp. zn. ČVS:PPZ-69/BPK/V-2011 zo dňa 16.1.2012, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi a 13 spoluobvineným osobám a zároveň bolo vznesené obvinenie za pomoc k pokračovaciemu zločinu skrátania dane a poistného a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa. Žalovaný v rámci obrany v spore namietal, že napadnuté rozhodnutie bolo v danom čase legitímne, nebolo a nie je nezákonné, keďže v čase vznesenia obvinenia existovalo dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu žalobcom a ostatným 13 osobám. Preto tvrdí, že v čase vydania napadnutého uznesenia o vznesení obvinenia vyšetrovateľom PZ boli splnené všetky zákonné predpoklady, a z rovnakého dôvodu toto uznesenie nebolo ani prokurátorom zrušené.

41. Súd v súlade s platnou judikatúrou a vyššie cit. zákonnými ustanoveniami, keďže rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je len neskorší výsledok trestného konania, dospel k záveru, že rozhodnutie vyšetrovateľa zo dňa 16.1.2012, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi a 13 spoluobvineným osobám a zároveň bolo vznesené obvinenie je potrebné považovať za „nezákonné rozhodnutie“, a nárok žalobcu posúdiť podľa § 3 ods. 1, písm. a) citovaného zákona. Zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, teda bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.) a štát sa jej nemôže zbaviť.

42. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd ďalej za preukázané, že dňa 16.1.2012 vyšetrovateľ začal trestné stíhanie voči žalobcovi proti ktorému sa žalobca bránil zákonnými prostriedkami tak, že dňa 23.1.2012 podal sťažnosť voči uzneseniu o obvinení. V spore bolo nepochybne preukázané, že rozhodnutie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia žalobcu zo dňa 16.1.2012 bolo napokon „zrušené ako nezákonné“ dňa 9.5.2016 o zastavení trestného stíhania žalobcu z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Tento záver však nevyplýva len z výroku tohto rozhodnutia, ale aj z odôvodnenia tohto rozhodnutia kde sa uvádza, že „vyššie uvedení colníci svojím konaním nenaplnili znaky skutkovej podstaty zločinu skrátania dane a poistného a zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, na základe čoho prokurátorka skonštatovala, že rozhodnutie o zastavení trestného stíhania proti všetkým obvineným je správne.

43. Je potrebné uviesť, že na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv občana. V takejto situácii nie je preto rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Zločiny, z ktorých bol dňa 16.1.2012 žalobca obvinený nespáchal, z čoho je možné vyvodiť záver, že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec začaté a ďalej po dobu 4 rokov a 4 mesiacov vedené, t.j. v konečnom dôsledku je v zmysle platnej judikatúry potrebné toto rozhodnutie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Východ zo dňa 16.1.2012 považovať za nezákonné, čo je rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie nároku na náhradu škody a preukázaný základ nároku uplatnený žalobou. Aj súdna prax od publikovania judikátu R 37/2014 sa ustálila v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (ako je to v tomto prípade), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

44. Podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade viaže na samotný výsledok trestného stíhania. V prípade, že voči žalobcovi bolo zastavené trestné stíhanie, súdna judikatúra má za to, že „ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov (ako napr. vopred prerokovaný nárok na náhradu škody písomne podanou žiadosťou), zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.“ (Rozsudok Najvyššieho súdu sp. 3 Cdo/194/2010). Rovnaké stanovisko vyjadril aj Najvyšší súd SR, v Uznesení sp. zn.: 4M Cdo 15/2009: „Ak má byť štát skutočne považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prihladiť, že štát nemá slobodnú voľbu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia pre nezákonnosť.“

45. Zodpovednosť štátu za škodu je objektívnou zodpovednosťou a to bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nie je možné zbaviť a ktorá je založená na kumulatívnom splnení troch podmienok a to porušenia právnej povinnosti (nezákonnosť), vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody. Súd vychádzal z predpokladu, že ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, čo sa prejavilo buď zastavením trestného stíhania, postúpením veci na prejednanie priestupku alebo oslobodením obvineného spod obžaloby, má to rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť. Súd konštatuje, že ak by akceptoval názor, že zodpovednosť štátu za škodu by bola daná iba v prípade zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť, išlo by o výklad formalistický, reštriktívny a ústavne nekonformný, nakoľko už samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolávať vznik majetkovej škody i nemateriálnej ujmy. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších predpokladov zásadne právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, spôsobenej vydaním uznesením o vznesení obvinenia voči jeho osobe.

46. V prejednávanej veci, súd na základe vyššie uvedeného konštatuje splnenie prvého predpokladu a to existencie nezákonného rozhodnutia.

47. Právo na poskytnutie nároku na náhradu ujmy majetkovej či nemajetkovej, spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu a iného orgánu štátu je dané priamo ústavnoprávnou úpravou podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR.

48. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného (nesúvisí so znížením majetku alebo jeho nezvýšením, ak sa zvýšenie predpokladalo) a nárok na jej odškodnenie nezávisí od toho, či vznikne alebo nevznikne škoda v podobe majetkovej ujmy. U každého z týchto nárokov sa iným spôsobom určuje jej rozsah (u majetkovej ujmy sa uhrádza skutočná škoda, ušlý zisk, odškodniteľná ujma na zdraví). Nemajetková ujma je zásahom do práva na ochranu súkromia a rodinného života, právo na ničím nerušené spolužitie s inými osobami (najmä rodinnými príslušníkmi) a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vyplývajúce na jeho česť, vážnosť, povest', doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne.“ (Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.5.2013, sp. zn.: 8Co/175/2012). Pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musia byť naplnené: a) samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadosťučinením a nemajetkovú ujmu nie je možné uspokojiť inak, b) nezákonné rozhodnutie ako zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, c) zásah musí byť neoprávnený, d) príčinná súvislosť.

49. Každé trestné konanie negatívnym spôsobom vplyva na osobný život

poškodeného. Už samotný fakt trestného stíhania (bez ohľadu na obmedzenie osobnej slobody), je pre každú osobu záťažou, ktorá výrazným spôsobom zasahuje do jeho súkromného, osobného, pracovného života, a to tým viac, ak ide o konanie, ktoré bolo založené na nepravdivom (nesprávnom) obvinení. Takto vzniknutú ujmu nemožno v demokratickej spoločnosti rešpektujúcej princípy spravodlivosti považovať za napravenú len ukončením tohto nezákonného zásahu, s následným konštatovaním, že došlo k omylu v postupe orgánu štátu.

50. Peňažná kompenzácia je v zákone označená za spôsob subsidiárneho odškodnenia, ktoré nastupuje vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahradiť inak, t. j. keď dostačujúcim prostriedkom nápravy by nebolo len obyčajné konštatovanie porušenia práva. Vo všeobecnosti pod nemajetkovou ujmu je možné s prihliadnutím na rozhodovacia prax súdov rozumieť psychické útrapy, poníženie alebo inú citovú ujmu, ktorú poškodená osoba utrpela v dôsledku trestného stíhania. Právo domáhať sa takejto náhrady sa priznáva každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo ako dôsledok nesprávneho úradného postupu takéhoto orgánu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce subjektívne pocity žalobcu, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Pokiaľ dôjde k neoprávnenému zásahu, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti alebo do práva na súkromie, pričom tento negatívny následok ale nie je jediným právne akceptovateľným prejavom závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na týchto chránených právach (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/30/2017 zo dňa 28.11.2017).

51. Žalobca má za to, že nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a nezákonným vedeným trestného stíhania mu bola spôsobená nemajetková ujma, ktorú nie je možné uspokojiť inak, ako priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nemajetková ujma má spočívať v poškodení jeho povesti, dobrého mena, v narušení rodinných, priateľských vzťahov, v strate zamestnania, ktoré vykonával rád.

52. Súd vyhodnotil zistený skutkový stav v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami a dospel k záveru, že nárok žalobcu je čiastočne dôvodný. Žalobca v dôsledku nezákonného trestného stíhania utrpel následky v takej intenzite, že samotné konštatovanie porušenia práva, nie je pre žalobcu dostatočným zadosťučinením.

53. V prvom rade je potrebné uviesť, že trestné stíhanie žalobcu trvalo 4 roky a 4 mesiace. Počas tohto obdobia bol žalobca vystavený neustálemu stresu z obavy o výsledok z trestného stíhania, najmä s poukazom na výšku trestu, ktorá žalobcovi hrozila. Trestné konanie výrazným spôsobom zasiahlo do osobného života samotného žalobcu, ako aj na jeho vzťahy s rodinou, blízkymi, priateľmi, kolegami, ako aj do jeho povesti. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že trestné stíhanie žalobcu malo výrazný vplyv na jeho osobný, rodinný a pracovný život.

54. Pokiaľ ide o zásah do osobnej sféry, žalobca sa musel vysporiadať s tým, že je trestne stíhaný, napriek vnútornému presvedčeniu o svojej nevinne, čo malo vplyv na zmenu jeho osobnosti. Z výpovedí samotného žalobcu, ako aj svedkov bolo preukázané, že žalobca sa uzavrel, trápil sa, v dôsledku zmeny správania sa žalobcu spôsobenej trestným stíhaním došlo k ukončeniu dlhoročného partnerského vzťahu (k obnoveniu ktorého, následne došlo). Trestné stíhanie žalobcu malo vplyv na jeho spoločenský život. Všetky jeho blízke osoby, susedia, známi, kamaráti, ktorí spolu so žalobcom bývali v malom meste, ho v dôsledku trestného stíhania odsúdili a prerušili s ním kontakt. Žalobca bol neustále konfrontovaný známymi s jeho trestným stíhaním, v dôsledku čoho bol nútený sa presťahovať do vzdialenejšieho miesta a prerušiť všetky spoločenské väzby. Trestné stíhanie žalobcu malo vplyv aj na pracovnú oblasť, keďže bol po vznesení obvinenia dočasne zbavený výkonu štátnej služby, a hoci bolo následne toto rozhodnutie zrušené, aj z výpovede nadriadeného žalobcu vyplýva, že o trestnom stíhaní žalobcu mali vedomosť jeho nadriadení, ako aj spolupracovníci, ktorí žalobcovi dávali svojim postojom voči nemu pocítiť jeho status trestne stíhanej osoby, žalobcovi nebola mu pridelená rovnocenná práca ako pred začatím trestného stíhania a mal zamedzenú možnosť

kariérneho postupu. Z výpovedí svedkov vyplynulo, že v povedomí známych spolupracovníkov, susedov, nedošlo ani zastavením trestného stíhania žalobcu k morálnej satisfakcii žalobcu, keďže títo dodnes považujú žalobcu v dôsledku jeho trestného stíhania (bez ohľadu na jeho výsledok) za kriminálnika.

55. Súd vyhodnotil zistené následky trestného stíhania žalobcu a dospel k záveru, že prežité útrapy, narušenie rodinných, pracovných, priateľských väzieb, sú nepochybne závažnejším zásahom do integrity žalobcu, keď iba konštatovanie porušenia práva, nie je spôsobilé takýto závažný zásah vyvážiť.

56. S poukazom na vyššie uvedené má súd za to, že predmetným trestným stíhaním došlo výrazným spôsobom k zníženiu ľudskej dôstojnosti žalobcu spoločnosti, ktorá odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

57. Pokiaľ ide o existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, súd dospel k záveru, že je daná existencia kauzálneho nexusu, a to z dôvodu, že ak by nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, nedošlo by ani k vzniku nemajetkovej ujmy u žalobcu.

58. Súd pri určovaní rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu vznikutej v dôsledku nezákonného rozhodnutia postupoval podľa ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z.z.

59. Výšku nemajetkovej ujmy upravuje ust. § 17 ods. 3 Zákona o náhrade za škodu, v zmysle ktorého: Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

60. V prípadoch rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy je podľa názoru Ústavného súdu SR (sp. zn. III. ÚS 754/2016) potrebné zohľadniť jednak povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti.

61. V rozhodnutí zo 7. augusta 2018 sp. zn. 3Cdo/7/2017 Najvyšší súd SR pri riešení predmetnej otázky poukázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v Spojené kráľovstvo).

62. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/171/2005 konštatoval, že aj keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúc sa akejkoľvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli (dokonca) k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby, pričom výšku určuje súd s prihliadnutím na závažnosť spôsobenej ujmy. Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie.

63. Súd prihliadol pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy na vyššie uvedené. Pri určení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súd vzal do úvahy aj dĺžku trestného konania (takmer 4 roky a 4 mesiace), počas tohto obdobia žil žalobca v neistote a povahu trestnej veci (hrozba

nepodmienečného trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe od 7 do 12 rokov), na citované následky trestného stíhania v osobnom, spoločenskom, pracovnom a rodinnom živote, ako aj na skutočnosť, že nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku trestného stíhania, netrvala „len“ po dobu od vznesenia obvinenia do zastavenia trestného stíhania, ale vo svojej podstate pretrváva aj naďalej a nie je možné odstrániť ju inak, ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady, keďže navrhovateľovi doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa.

64. Súd výšku nemajetkovej ujmy súd určil po starostlivom uvážení všetkých skutočností, ktoré zistil na základe vykonaného dokazovania. Trestné stíhanie je nepochybne samo o sebe vážnym zásahom do života človeka v celom jeho spektre a má samo o sebe negatívny dopad na život človeka, čo môže objektívne privodiť ujmu na právach dotknutej osoby. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Súd zároveň prihliadal na rozhodnutia súdov v obdobných právnych veciach na ktoré strany poukázali.

65. Zhrnúc uvedené, súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,- EUR, ktorú považoval za dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti, s prihliadnutím na výšku priznanej nemajetkovej ujmy v obdobných veciach. V prevyšujúcej časti preto žalobu o priznanie nemajetkovej ujmy ako nedôvodnú zamietol.

66. Žalobca sa okrem istiny domáhal aj zaplatenia úrokov z omeškania. Súd v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú, stotožniac sa s argumentáciou žalovaného, ktorý poukázal na rozhodnutie - rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.11.2019 sp. zn. 2Co/54/2019, kde krajský súd konštatoval, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty plnenia sa dlžník dostáva do omeškania. (pozri tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14.3.2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011). V prejednáwanej veci sa žalovaný nemohol dostať do omeškania, keďže nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy do dnešného dňa nebol právoplatne judikovaný, preto žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol.

67. V súlade s ust. § 232 ods. 3 CSP súd rozhodol o povinnosti žalovanej uhradiť priznanú sumu v 30 dňovej lehote a vyhovel návrhu žalovaného na uloženie dlhšej lehoty na plnenie, s poukazom na žalovaným poukázanú dobu administratívnych úkonov nevyhnutných na poskytnutie plnenia.

68. Podľa čl. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

69. Podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

70. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

71. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % napriek tomu, že mu nepriznal ním požadovanú sumu nemajetkovej ujmy a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od výlučne úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy nemajetkovej ujmy.

72. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).